

تەغىلەم مەرىكىئىت دىماللاؤ كىدىاھن دىنيا دان ئۇچھەلە
ايكانىن كسانوان مەرىكىئىت دەعن سبب لە فراغىي .
بىغىمىكىن جادىلە بىغساعرب ايدى منع دانسى مەرىكىئىت
قىد حالىن يلاغاڭن اورۇغ عرب اين تىلە سەيىكىت
درىقد يلاغاڭن مەرىكىئىت دان تىلە كورۇغ قىدىنتىغان
فراغىن درىقد مەرىكىئىت . ادفون يغ مىجادى بىغسا
عرب ايدى منداۋە كىناڭن اىالە دەعن سبب آفراغىن
بىغىرسپۇۋە دانسى اين .

بىندىغىنلە انس بىغىمىكىن ايدى اكن بىغساجرمىن
يغ تۈرۈن مەرىكىئىت دانسى مەلکە بىغسا رومان درىي
سبىلە اۇتارا، دان ادالە بىغساجرمىن اين اهلى آبلەتتاران
دان كىكاسران سفرە بىغساعرب جوڭ يغ نايىك كىند
مەلکە ايدى درىي سبىلە سلابىن . سەغىكەن مەقىر بواتىلە
بىغساجرمىن ايدى سبىكمان قىر باۋان بىغساعرب جوڭ .
دان مەلتقلە مەرىكىئىت اكن أساس كراجان مەرىكىئىت
دانسى بىكاسن كراجان رومان، اىالە سىكل كراجان
اىروۋە ھارو يغ تەغىل لانى كەنگەن سكارىغ اين .

ادالە سەدالم آتونجىخ قىد كىوانىن دان كلواسىن
فرىنتاهىن اىالە يغ سقۇوة آفراغىن اتو ۋۇن بىغىر فراغىي
كىنځىكىن يائىت كامى كەندىقى كەن دەعن بىغىمىكىن ايدى
اىالە بىغسالىڭىز بىغ سقۇوة يغ مەرنىتە دان مەخكىم انس بىرإف
بىغسایغ بىرگىندا آباپق درىقد يلاغاڭن بىغساش ايدى دان لانى
دانغا را بىغسآ آبعد باوه فەرنەتىش ايدى ادقول بىرإف بىغسا
يغ پەدرىدان قىد ئېھق چىرىق - يېھق - قۇتھوان دان
كىكىأن . اكتتىتاي سكلىن بىغسا آ ايدى سموان دباوه
حەكمىن اغىڭىز بىغە حەكمىن دەعن آفراغىن يغ تەغىكى .
(ادىسمۇغ)

— — —

ا كېرىم درىي جوھر ھارو كىند قىاسوھ مەتتا
ھىسپاركىن كىدالىم روايىنى سقايى دەكتەوي اوولە سكلىن
مسلىن دانلابىن + بىڭىمەت دەرسلىرى ايدى .

أى دەعن سبب فراغىي يغتەشكى .
بىغىمىكىت بىغسا رومان، قىد حال مەرىكىئىت اهلى
كىكاسران لانى كېچىق كەپىدوۋىنىڭ مەك نىياد لالو
ماس يغ قىچىغ انس مەرىكىئىتەن كەنگەن مەبوکالە مەرىكىئىت
اكن عالىم بىغىر تەدن بىغىر دام لېكۈغۇن لاوت مىدى
تىرىنيان، دان مغراسى مەرىكىئىت انس بىرإف بىغسا
يغلاپىن يغ تۈندۈلە سكلىن كەنگەن مەرىكىئىت . مەك
بۈكىنلە بىغسا آ يغ تۈندۈلە ايدى دەعن سبب سەيىكىت
ھەنزاڭ اتودەعن سبب جەھىل اهلىش، بېكىن اىالە دەعن
سبب لە فراغىن .

مادالە كامى مەغىپىل إعتبار بىغىمىكىن ايدى
درىقد بىغسا يۇنان (كېرىك) قىدحال مەرىكىئىتە درىقد
اهلى آ قۇتھوان دان حكمة . سىاش تۈندۈلە مەرىكىئىت
كەنگەن رومان قىد حالىن بىغسا رومان اين درىقد اهلى .
كەھاپىلەن دان كەھاپىلەن . ادفون بىغداۋەت كىناڭن
رومانتى دان بىغسا ايدى اىالە دەعن سبب فراغىي آن
بىغىرسىدا باكىي مەبوک دان مەرنىتە بىأيتولە كامى كەندىقىكى
- بىراني - تىپ - دان بىرسانو دان سپاكىن .

بىغىمىكىت بىغساعرب قىد دادا اسلام، قىد حال
مەرىكىئىت اهلى آ كەھاپىلەن آ نىياد باكىي مەرىكىئىتە قۇتھوان
دان نىياد قول هەرت، اكتتىتاي ادالە باكىي مەرىكىئىت
ارىمە (ارتىش سانو فراغىي يغ مىجادىكىن شۇرۇغ ايدى
كەر كىند فەرگان يغكەفوجىن) دان نىجىدە (سەكرا
ممىتىدا دان بىراني ادەنە سقۇۋە بىرچاڭقۇق قىد قەركارا
يغىزىل و سەپكىمان سكالاپقۇن) دان بىرسىن بىرى ئېكىران
لانى كىنچىن بىغ سبارغ كېچىن يغ معنائىي انس
مەرىكىئىت . مەك بىر قىرغەلە مەرىكىئىتە دەعن بىغسار رومان
(بىغىر كەنگەن درىقد رومان يغلىرى كاس قىد ماس دەھولو
كالا ايدى ؟ قىد حالىن بىغسار رومان اين اهلى آ كەھاپىلەن
دان حكمة قۇتھوان . تىتايى فراغىي بىغىرسىدا التوپۇغ يىاس
منداۋەت كىناڭن ايدى نەلە بىر تىرى باڭن درىقد مەرىكىئىت
دان لە قول دېرىي مەرىكىئىت اىالە دەعن سبب